

ORDLISTA BALETT

Adagio (franska adage, italienska adagio, betyder "utan brådska") Ordet är en italiensk musikterm. I balett sammanhang har ordet flera betydelser:

1. Ett allmänt uttryck för en serie långsamma rörelser utförda på högsta höjd (à la hauteur), avsedda för att utveckla dansarens sinne för linjer och balans.
2. Ett dansavsnitt – pas de deux – särskilt ämnat för att ballerinan ska kunna framhäva sin grace, sin känsla för linjer och sin balans med hjälp av sin partner. Adagiot följs i regel av två variationer – en för ballerinan och en för hennes partner samt avslutas i en coda, där båda dansar tillsammans.
3. Adagio klass betyder i regel en klass där man undervisar i pas de deux.

Allégro - snabb, livlig.

1. En term som används för alla snabba rörelser företrädesvis hopp.
2. En sektion av balettlektionen, då olika hopp och hoppkombinationer inövas.

Allongé - förlängt eller utsträckt.

Arabesque (betyder "på det arabiska sättet") - en av den klassiska dansens poser där kroppen bärs upp av ett ben med det andra benet utsträckt bakom kroppen med rakt knä. Det bakre benet kan antingen röra golvet (i tendu) eller lyftas upp i rät vinkel mot det bärande benet. De olika balettskolorna har många olika varianter av arabesquer.

Arbetande ben - det ben som utför en rörelse. Det andra benet är stödben.

Arrière, en - i riktning bakåt

Assemblé samlat (från assembler) - ett av balettens grundläggande hopp, en rörelse där det ena benet gör en battement jeté och det andra snabbt sträcks rakt under. Benen möts i luften ("sätts samman") och dansaren landar med båda fötterna i golvet samtidigt. Hoppet kan utföras framåt, åt sidan eller bakåt.

Avant, en avant - i riktning framåt

Balancé - gungat ett valsliknande steg.

Barre, la - balettstången

Bas, en - lågt, nedåt, ned lägsta – utgångs position för armarna.

Battement dégagé - lösgöra - sträckning av foten till pointé framåt, bakåt eller åt sidan utan att dra tillbaka foten, d.v.s. en halv battement tendu.

Battement frappé - en battement där foten från sur le coup-de-peid, sträcks ut och slår mot golvet (den så kallade frappén).

Battement glissé - glidet. Franska skolans benämning på Cecchettis Battement dégagé.

Battement soutenu - stödd underifrån. Från första eller femte fotpositionen böjs stödbenet i demi-plié samtidigt som det arbetande benet glider framåt, bakåt eller åt sidan ut till dégagé. Därefter dras benet tillbaka, samtidigt som stödbenet, sträcks till en tät femte position på tå eller halvtå.

Battement tendu (tendre=sträcka) - en rörelse där benet sträcks ut från första, tredje eller femte positionen till sidan, framåt eller bakåt. Foten lämnar aldrig golvet.

Battement tendu jeté - ett "kastat" battement tendu till ca 10 grader från golvet. Ryska skolans benämning på Cecchettis Battement dégagé.

Bras, le - armarna. Port de bras = armföring

Cambré - (av verbet cambrer = böja i bågform) Bakåt, framåt eller sidoböjning från midjan

Changement de pied - ett hopp ur femte position där fötterna byter plats vid landningen.

Chassé - jagad- ett steg där ena foten jagar den andra ur sin position

Corps, le - kroppen

Côté, de - åt sidan

Cou-de-pied - fotens hals = vristen - foten placerad vid nedre delen av vaden, lägsta retiré läge.

Croisé - korsad- en av kroppens riktningar i rummet.

Croix, en - i form av ett kors exempelvis en battement tendu som utförs i riktningarna framåt, sidan och bakåt.

Dedans, en - inåt

Dégagé - lösgjord – en sträckning av foten till point tendu utan viktöverföring

Dehors, en - utåt

Demi - halv

Demi-plié - en halv böjning av knäna, med hälarna i golvet. Se även plié och grand-pilé.

Demi-pointe - att resa sig på halvtå

Derrière - bakom, att ha det arbetande benet bakom stödbenet.

Dessous - under

Dessus - över

Détourné - vändning från det främre benet

Devant - framför, att ha det arbetande benet framför stödbenet.

Developé - utvecklad. En rörelse i vilket det arbetande benet dras upp i en retiré-passé och vecklas ut till en öppen position en l'air.

Cinquième - Femte positionen - idealt är fötterna parallella, intill varandra med främre fotens häl vid bakre fotens tå och vice versa. Nybörjare och amatörer tillåts att ha fötterna inte helt parallella.

Écarté - åtskild, avlägnad- en av kroppens ställningar i rummet.

Échappé sautes - ett hopp från femte positionen som slutar i en demi-plié i andra eller fjärde positionen.

Effacé - utplånad – en av kroppens riktningar i rummet

Face, en - riktning ett i rummet, mitt emot spegeln eller publiken

Fermé - stängd

Fondue - smält, en demi plié på ett ben. Battement fondu är en övning vid stången där stödbenet gör en demi plié och det arbetande benet samtidigt sänks från hög höjd till en cou de pied

Frappé - att slå. Snabb och energisk rörelse

Första positionen - fötterna är häl mot häl och pekar idealt rakt ut åt respektive sida och bildar en rak linje. Nybörjare och amatörer tillåts ha fötterna häl mot häl i V-form, men så utåtriktade som möjligt.

Glissade – glidning, ett terr à terre steg från femte position demi plié till femte position genom dégage med viktöverföring. Kan utföras i riktningarna framåt, bakåt eller till sidan. Används som ett mellansteg eller ett ansatssteg.

Glissé - gliden

Grand - stor

Grand battements - en rörelse där benet skjuts genom en tendu högt upp i luften (så högt dansaren kan) och ner igen. Görs med lätthet, där resten av kroppen är stilla.

Grand-plié - som demi-plié men dansaren går djupare ner. Hälarna reser sig från golvet i alla positioner utom i andra. Se även plié.

Haut, en - uppe, uppåt

Jambe, la - ben.

Jeté - kastad - ett hopp som kan utgå från ett eller två ben men som alltid landar på ett ben, där benet som utför rörelsen ser ut att blivit kastat. Finns många olika varianter, exempelvis petit jeté och grand jeté där hoppet är som en spagat i luften.

Lent - långsamt

Manège, en - i cirkel

Milieu, au - på mitten, andra avdelningen av en traditionell lektion

Ouvert - öppen

Pas - steg

Pas de bourrée - ett av det mest använda och användbara stegen, som mellansteg, för att förflytta sig, byta sida eller ben. Det sägas att det finns 23 olika pas de bourrée.

Pas de deux - (betyder: steg för två) - steg som involverar två dansare, oftast man och kvinna.

Pas de polka - polkasteg

Pas de valse - valssteg

Pas marché - gångsteg

Passé - passerad, en övergångsrörelse

Petit - liten

Pied, le - foten

Pirouette - snurr, sväng

Plié - att böja knäna i en av de fem positionerna, demi-plié = halv och grand plié = stor.

Port de bras - en rörelse eller serie av rörelser där armen passerar flera positioner. Termen används även för en grupp av övningar som har för avsikt att få armarna att röra sig mer harmoniskt.

Pose - ställning

Position - läge, ställning, det finns 5 fastlagda fotpositioner

Premier - första position

Préparation - förberedelse

Quatrième - fjärde positionen

Relevé - upphöjd, höja upp

Retiré - dra tillbaka, dra upp

Rond - cirkel, rund

Saut - hopp.

Sauté - hoppad

Seconde - andra positionen, á la second som i andra.

Soubresaut - plötsligt hopp, ett hopp från femte positionen där benen dras tätt ihop i luften och landar utan att byta plats

Sou-sou, sou-su, su-sous - under-över, en relevé i femte position på halvtå eller tåspets i vilket fötterna dras tätt ihop så de ger ett intryck av att vara en enda fot

Soutenue - understödd, uppburen

Suite, en - i följd

Sur - på

Tendu - sträckt, ofta använd förkortning för battement tendu.

Terre à terre - jordbunden

Terre, par - på golvet

Tête, la - huvud

Tournant, en - med vändning

Traversé - passerad igenom

Troisième - tredje positionen - främre fotens häl vid den bakre fotens hålfot. Idealt skall benen vara helt utåtvridna så att fötterna är parallella med varandra. Nybörjare och amatörer tillåts ha fötterna i V-form. Används som en förberedelse till femte positionen.